SAOPŠTENJE ZA JAVNOST
Broj: 01-082/26-4398/1
Datum: 04.11.2026. godine

MICS na jugu: djeca, lokalne vlasti i civilni sektor zajedno o prioritetima za bolji položaj djece

U Baru predstavljeni rezultati MICS istraživanja za južni region i održane konsultacije o pravima djeteta

BAR, 4. novembar 2026. godine - Uprava za statistiku (MONSTAT) i UNICEF u Crnoj Gori, uz podršku Opštine Bar, održali su juče regionalnu radionicu na kojoj su predstavljeni rezultati Istraživanja višestrukih pokazatelja (MICS) 2025-2026 za južni region, uz poređenje sa istraživanjem iz 2018. godine i sa prosjekom Crne Gore.

U sali Skupštine opštine Bar okupili su se predstavnici opština južnog regiona, institucija i organizacija civilnog društva, romskih organizacija i romski medijatori, kao i djeca, koja su uz podršku Centra za prava djeteta iznijela svoja mišljenja i predloge o tome šta treba mijenjati u njihovim zajednicama.

Radionica je nastavak predstavljanja nalaza MICS istraživanja, objavljenih 21. septembra u Podgorici, regionalne radionice za sjever, održane 8. oktobra u Bijelom Polju, kao i regionalne radionice za centar, održane 26. oktobra u Nikšiću. Cilj je da podaci stignu do lokalnih zajednica i posluže za prepoznavanje regionalnih potreba, planiranje i praćenje politika koje unapređuju uslove života djece i porodica.

„Istraživanja poput MICS-a predstavljaju dragocjen oslonac lokalnim samoupravama u kreiranju javnih politika zasnovanih na pouzdanim podacima i stvarnim potrebama građana. Lokalne samouprave ne treba da budu samo korisnici statističkih podataka, već aktivni partneri u njihovom tumačenju i pretvaranju u javne politike. U tom smislu, odgovornost zajednice nije samo da prepozna izazove i nejednakosti, već da dobijene nalaze pretoči u konkretne mjere koje će unaprijediti kvalitet života djece, žena i porodica. Jer istinska vrijednost podataka ne ogleda se samo u onome što nam govore o stanju u društvu, već prije svega u pozitivnim promjenama koje smo, zahvaljujući njima, spremni da pokrenemo“, kazala je potpredsjednica Opštine Bar, Tanja Spičanović.

„Vrijednost ovih podataka nije samo u statističkom izvještavanju. Oni treba da budu osnova za politike i programe zasnovane na dokazima, bolje planiranje i usmjeravanje sredstava, kao i praćenje napretka. Zato MICS ne treba da se završi objavljivanjem izvještaja. Njegova prava vrijednost počinje onda kada podatke koristimo. Posebno mi je drago što u konsultacijama učestvuju i djeca. Kada govorimo o njihovom obrazovanju, zdravlju, razvoju i sigurnosti, moramo ostaviti prostor da čujemo njihov glas“, kazala je pomoćnica direktora Uprave za statistiku, Snežana Remiković.

„MICS istraživanje otkriva značajne razlike u mogućnostima djece da ostvare svoja prava, zavisno od toga gdje i u kakvim uslovima odrastaju. Na jugu Crne Gore 64% djece pohađa programe ranog obrazovanja, dok je u romskim naseljima taj procenat svega 6%. Istovremeno, dvoje od troje djece uzrasta od jedne do 14 godina izloženo je nasilnim metodama disciplinovanja. Naš prioritet je da rano obrazovanje učinimo dostupnim svakom djetetu i ojačamo programe podrške roditeljima. Iskustva i preporuke djece, lokalnih vlasti i civilnog društva pomoći će nam da bolje razumijemo potrebe zajednica i da, zajedno sa Vladom Crne Gore, planiramo konkretne mjere za unapređenje položaja djece i porodica “, kazao je šef predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori, Mikele Servadei.

Rezultate za južni region predstavili su Snežana Remiković, pomoćnica direktora Uprave za statistiku i Serdjan Baftijari iz UNICEF-a u Crnoj Gori. Podaci pokazuju da jug bilježi veliki napredak u ranom obrazovanju djece, ali i rast u oblastima koje zahtijevaju pažnju.

Najveći iskorak zabilježen je u organizovanom učenju prije polaska u školu: godinu dana prije upisa u osnovnu školu u organizovanom učenju učestvuje 82% djece na jugu, u odnosu na 57% 2018. godine, što je više od prosjeka Crne Gore (79%). Programe obrazovanja u ranom djetinjstvu pohađa 64% djece uzrasta tri do četiri godine na jugu, u poređenju sa 51% 2018. godine, čime je jug nešto iznad nivoa države (63%). Razlike među regionima su i dalje velike: u centralnom regionu ove programe pohađa 73% djece, a na sjeveru 41%.

Podaci ukazuju i na oblasti koje zahtijevaju pažnju. Udio djece mlađe od pet godina koja su u sedmici prije istraživanja duže od jednog sata ostavljena sama ili na čuvanju djetetu mlađem od 10 godina porastao je na jugu sa 5% na 19%, što je najviše među regionima, dok je na nivou Crne Gore 12%, a na sjeveru i u centru oko 10%. Nasilnim metodama disciplinovanja bilo je izloženo 66% djece uzrasta 1-14 godina na jugu, u poređenju sa 70% 2018. godine, dok je na nivou Crne Gore taj procenat porastao sa 66% na 69%.

Žene na jugu se češće nego u prosjeku u Crnoj Gori osjećaju bezbjedno kada same hodaju u naselju nakon mraka (94%, u odnosu na 89% na nivou države), a osnovne usluge snabdijevanja vodom za piće koristi više od 99% stanovnika juga.

U romskim naseljima na jugu i dalje postoje veliki izazovi u obrazovanju i zaštiti djece. Svega četvrtina prvaka prethodno je pohađala predškolsko obrazovanje, dok srednju školu ili viši nivo obrazovanja pohađa tek svako peto dijete odgovarajućeg uzrasta. Posebno zabrinjava podatak da je osnovnu školu završilo 38% mladih iz posmatrane uzrasne grupe, u odnosu na 54% 2018. godine. Takođe, gotovo osmoro od desetoro djece uzrasta od jedne do 14 godina tokom prethodnog mjeseca doživjelo je fizičko kažnjavanje i/ili psihološku agresiju, dok je gotovo dvije trećine žena i muškaraca od 15 do 49 godina navelo da je tokom prethodne godine doživjelo diskriminaciju ili uznemiravanje. Kada su u pitanju dječji brakovi, bilježi se niži udio žena od 20 do 24 godine koje su ušle u brak ili zajednicu prije punoljetstva, sa 53% na 36%. Ipak, činjenica da takvo iskustvo i dalje ima više od trećine mladih žena pokazuje da moramo nastaviti sa podrškom djevojčicama i porodicama, uz veće napore da djeca ostanu u školi, završe obrazovanje i budu zaštićena od nasilja i diskriminacije.

U drugom dijelu radionice, koji je moderirala Jelena Gluščević, izvršna direktorica Centra za prava djeteta Crne Gore, djeca, predstavnici lokalnih vlasti i organizacija civilnog društva razgovarali su o sprovođenju Konvencije o pravima djeteta i ključnim izazovima sa kojima se suočavaju djeca na jugu. Razmatrali su koji su problemi najhitniji, šta bi trebalo da budu prioriteti lokalnih i državnih vlasti u narednih tri do pet godina i kako UNICEF može podržati te napore.

Djeca su govorila o svojim svakodnevnim aktivnostima i o potrebi za više kulturnih sadržaja u njihovim gradovima. Istakla su i koliko im je važno da do škole stižu redovnim, dostupnim i bezbjednim prevozom. Posebno su govorila o nasilju u školi i iznijela konkretne predloge promjena koje bi pomogle da se ono spriječi.

MICS je međunarodno uporedivo istraživanje domaćinstava koje je razvio UNICEF. U Crnoj Gori se sprovodi od 2006. godine, a istraživanje, čiji su nalazi objavljeni 2026. godine, šesto je po redu, u okviru sedmog globalnog ciklusa (MICS7). Sprovedeno je na uzorku od 6 720 domaćinstava iz opšte populacije i 1 189 domaćinstava u romskim naseljima. Istraživanje je sprovela Uprava za statistiku, uz tehničku podršku UNICEF-a u Crnoj Gori i finansijsku podršku UNICEF-a i Vlade Crne Gore.

Cjelokupni izvještaj i podaci MICS istraživanja dostupni su na internet stranici Uprave za statistiku: https://www.monstat.org/cg/page.php?id=1697&pageid=16

Za više informacija:

Uprava za statistiku (MONSTAT) | mediji@monstat.org | 020/230-811